

Kommentar til Evalueringspanelets rapport

8.oktober 2014

Christian-Emil Ore, faglig leder for EDD

EDD som fellestjeneste for HF

Mandatet for den foreliggende evaluering har vært å se om DMLF, EDD og TL fungerer som fellestjenester og derfor skal ha øremerkede midler. Mandatets fokus på økonomisk organisering og begrenset tid har i henhold til rapporten ikke gitt utvalget noen mulighet til å vurdere innhold i og kvalitet på ressurser og tjenester utviklet av de tre miljøene. EDD har ikke noe saklig grunnlag for å evaluere DMLF og TL. Men vi vil bemerke at deler av Tls prosjektportefølje som for eksempel NFR-prosjektet LIA (transkripsjon av lydbånd) og NORHED-prosjektet i Etiopia er skåret over samme lest som Dokumentasjonsprosjektet og ALLEX-prosjektene nevnt nedenfor. EDD mener derfor at aktivitetene ved de tre gruppene utfyller og til dels overlapper hverandre og at det vil vært rasjonelt å samordne dem.

EDD har etter evne alltid fungert som fellestjeneste ved HF, med de begrensningene som følger av liten stab og store faste oppdrag. Vi fikk i oppdrag av daværende dekan Even Hovdhaugen å gjennomføre IKT-arkitekturen og infrastrukturen for NO2014-prosjekt 2002 - 2014. Forutsetningen skulle være at løsningene som ble utviklet skulle kunne brukes av ILN spesielt og HF generelt. Et så stort prosjekt har naturlig nok lagt beslag på en vesentlig del av kapasiteten. Men ved å samordne HF-oppgavene med arbeidet i andre prosjekter har vi lyktes i å gjøre mye mer enn den lille faste staben på tre skulle tilsi. Resultatene er generalisert verktøy for oppbygging, søk og formidling av forskningsressurser og de står altså til disposisjon for HF. En lengre beskrivelse sendt evalueringsutvalget finnes på www.edd.uio.no/nedlasting/rapporter/Fellestjenestene_presentasjon_EDD.ppt.

Et generelt problem med digitale (og analoge) ressurser, som det også pekes på i rapporten, er vedlikeholdskostnader. Den tradisjonelle prosessen i empirisk forskning generelt er innsamling av materiale, bearbeiding og publisering av vitenskapelig arbeid. Det er publikasjonen som teller. Hva som skjer med grunnlagsdata og IKT-verktøy er underordnet. Dersom en ønsker å ta vare på slike ressurser og ha dem tilgjengelig «on line» over lengre tid, vil det følge kostnader spesielt for vedlikehold av grensesnitt. Hvem som skal ta disse kostnadene er en universitetspolitisk sak. NFR forlanger nå at datamateriale fra NFR-finansierte prosjekter skal tas vare på og gjøres tilgjengelige for andre forsker til en lavest mulig kostnad. Jeg vil her vise til en rapport om dette som NFR bestilte i 2004. Den finnes på http://www.edd.uio.no/nedlasting/rapporter/Humanistisk_forskningsinfrastruktur_NFR2004.pdf

EDD har alltid vært åpen for samarbeid med andre miljøer både eksternt og internt ved HF. Etter EDDs syn vil HF vært best tjent med at det etableres et senter for humanistisk informatikk/Digital Humanities som kan både ivareta behovet for organisering av data, lagring og formidling samt drive undervisning og metodekurs for forskere og studenter ved HF. Et slikt senter bør drive forskning og forskningsbasert undervisning på alle nivåer. I første omgang bør et slikt senter ta sikte på å tilby moduler inn i eksisterende studieprogram, men med en mulig langsiktig strategi mot å utvikle egne programmer. Støtte til og samarbeid med forskere når de utvikler prosjekter med digital humaniora-komponenter er også viktig. Både EDD og TL har jo gode «track records» når det gjelder å etablere interne og eksterne samarbeidsprosjekter og hente inn svært store eksterne midler til HF og UiO.

Om EDD

EDD ble etablert i 1998 med to ingeniører og en vitenskapelig stilling for å ta vare på databasene og annet materiale fra Dokumentasjonsprosjektet og videreutvikle materialet som fellestjeneste for hele fakultet. Det var vanskelig å oppnå med en så liten stab. Men ved å bruke delvis eksternt finansierte prosjekter til å støtte opp under finansieringen fikk en større stab og nødvendig administrasjon. To store prosjekter var Museumsprosjektet 1998-2006, NO2014prosjektet 2002-2014. I tillegg kommer ALLEX-prosjektet og med fortsettelsen i CROBOL-prosjektet fra 1991-2011 (NUFU), Menota-prosjektet 2010-2012 (NFR).

EDD har i løpet av sin eksistens utviklet løsninger for tekstkoding, edisjonsfilologi, digital leksikografi, navnegransking og multimedia. For å sikre kvaliteten på metodene og løsningene har EDD hatt et internasjonalt

samarbeid med miljøer i en rekke land, blant andre: Forth Hellas, University of Virginia USA, University of Illinois USA, University of Erlangen-Nuremberg Tyskland , British Museum, UK. EDD deltar også aktivt i utviklingen av generelle informasjonsmodeller og standarder for humanistiske data.

EDDs formål er å implementere avanserte løsninger for håndtering av forskningsdata og formidling av disse for de humanistiske fagene. EDD har derfor fokusert på å implementere databaser og andre informasjonssystemer som er skalerbare og kan håndtere alle typer (empiriske) data ved HF. Blant annet er det utviklet en felles mediedatabase med en organisering av metadata i henhold til ISO21127 (CIDOC-CRM). Den har i dag i underkant av 4 millioner medieobjekter, XML-tekster, foto, faksimiler, lyd og video og inneholder data fra IKOS, IFIKK, ILN og Ibsensenteret. I tillegg kommer innhold fra UiOs kunstsamling og MUV som tilføres løpende etter avtale. Det er også utviklet en såkalt 'spatial data base' for geografiske informasjonssystemer som gir kartvisning av data med geografisk referanse fra ulike fagområder, f. eks. Norsk Ordbok»

Systemene er basert på cutting edge modeller for håndtering av metadata og profesjonelle databaseløsninger og kan skaleres opp til å fungere som et felles ressurs for alle forskningsdata ved HF. NFR har nå vedtatt en policy om at alle forskningsdata i utgangspunktet skal være tilgjengelig for relevante brukere, til lavest mulig kostnad. Gjennom systemene som er utviklet ved EDD finnes det et fikt ferdig implementert grunnlag for en slik lagringstjeneste ved HF.